

Posudek školitelky k diplomové práci

Jméno diplomanta: Radim Hueber

Téma práce: Územní azyl

Rozsah práce: 106 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: květen 2017

Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu

Autor se zabývá tématem, které je obtížněji klasifikovatelné z hlediska aktuálnosti. Na jednu stranu by se v poslední době zdálo, že jakákoli práce, v níž se objeví slovo „azyl“, je aktuální s ohledem na příchod většího počtu osob do států Evropské unie, u nichž se uvažuje o udělení ochrany. Takto ale diplomant práci nepojímá, navrácí se k významu slova azyl tak, jak mu rozumí mezinárodní právo, resp. stále ještě část nauky. Práce je tak především nová ve svém zpracování doposud tímto způsobem nezpracované problematiky (v zahraničí jsou dílčí aspekty zpracovány, ne však takto komplexně, stejně tak v České republice). Publikací na téma poskytování ochrany, což se často ztotožňuje s pojmem azyl, je totiž celá řada jak v zahraničí, tak i v tuzemsku. Ale pod danými názvy se skrývá až na výjimky otázka udílení statusu uprchlíka.

Téma považuji za náročné především proto, že vyžaduje nejen studium primárních pramenů a jejich analýzu, dále pak přečtení řady děl nauky, ale také (s přihlédnutím k možnostem autora) zjišťování reálné praxe států a vědomí toho, jaké místo má ten který pramen v systému mezinárodního práva.

Hodnocení práce (kritéria hodnocení práce, splnění cíle práce, samostatnost při zpracování tématu, logická stavba práce, práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací, hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu), úprava práce (text, grafy, tabulky), jazyková a stylistická úroveň)

Co se týče formální stránky, autor zpracovává téma velmi dobře. Na nadstandardních 106 stranách textu využívá literaturu, nauku i vlastní úvahy.

Výběr literatury považuji za velmi dobrý, autor obsáhl důležitá díla, zejména hodnotím kladně to, že šel při výběru dále do historie a neomezil se na současné, a ty, jež jsou dostupné na internetu, což je nyní neobvyklý nešvar. Snad jen některé z děl k obecnějším otázkám mohlo být doplněno. Poznámkový aparát je adekvátní, citováno je vhodně, pro čtenáře využitelně. Práce je stylisticky a jazykově psána velmi pěkně. Metodou, kterou autor podle svých slov

zvolil, je především metoda analytická a komparativní, což je vystihující. Z formálního hlediska diplomová práce lze považovat kritéria kladená na tento druh vědecké studie za splněná.

Co se týče stránky obsahové, práce je členěna do úvodu, sedmi kapitol a závěru. Včleněn je obsah a seznam použité literatury. Práce je zpracována s využitím primárních pramenů i sekundárních zdrojů. Výzkumných otázek si autor zvolil vícero: „Co je obsahem územního azylu? Lze na něj hledět i z pohledu jednotlivce jako na lidské právo? Zahrnuje toto právo i právo na udělení, nebo pouze právo o azyl požádat? Má stát původu podle mezinárodního práva možnost nějakým způsobem na udělení azylu reagovat? Může ho například považovat za nepřátelský akt?“ a dal tak najevo velice ambiciózní cíl obsáhnutí rozsáhlé problematiky. Otázky autor tedy uvedl uvedené otázky pouze v resumé, což mě překvapilo, vím ale, že s nimi pracoval v průběhu vyhotovování textu. Osnova textu je pro zjištění odpovědí na výzkumné otázky výstižná, pro čtenáře je přehledná a logická.

Obsah jednotlivých kapitol zde nebudu rozebírat, autor sám jej letmo zmiňuje v úvodu práce. Za důležité považuji rozlišení azylu a uprchlictví v kapitole 2, ježto se jedná o rozdílné mezinárodněprávní instrumenty. Autor sám nicméně občas sklouzne k jejich směšování, byť si je rozdílnosti vědom, což na některých místech působí matoucím dojmem. Pro ilustraci: udělení „statusu uprchlíka“ podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků není rovno udělení územního azylu, je tomu u regionálních uprchlických instrumentů jinak? Jsou tyto nějak propojeny s udělením azylu? Autor vychází z nauky, která uvedené pojmy směšuje, je to ale v pořádku z hlediska mezinárodního práva? Jak bude kupříkladu vypadat odpovědnost státu za nedodržení Úmluvy upravující specifické aspekty uprchlické problematiky v Africe a jak za neudělení územního azylu (toto není přesně formulováno, přesnější formulací bych ale na otázku odpověděla, více proto doplním v debatě u obhajoby)? V kapitole 6 autor přináší popis a analýzu pokusu o smluvní úpravu územního azylu. Je to ojedinělý počín a troufám si odhadnout, že se tato část stane zdrojem informací pro další navazující práce. Autor se zde snažil o komplexní pojetí dané otázky, což je úkol nesmírně obtížný a diplomant mu dostál, byť lze mít k vyhotovení určité výhrady. Přesto jde o originální přínos, který je potřeba hodnotit velmi kladně.

Doporučení práce k obhajobě, navržený klasifikační stupeň a připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Autor prokazuje velmi dobrou znalost dokumentů a literatury, kvalifikovaně s nimi pracuje. Předložená práce naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci, je velmi pěkně zpracovaná, napsána odborným jazykem, vybavena poznámkovým aparátem a seznamem literatury. Práci proto doporučuji k obhajobě, a předběžně, s výhradou průběhu obhajoby, ji hodnotím jako výbornou až velmi dobrou.

Otázky:

1. Autor zodpoví otázky uvedené v textu.
2. Jakou roli hraje v mezinárodním právu nauka? Co z ní lze dovozovat? Jakou roli jí přisuzuje autor ve svých úvahách?
3. Jakou roli hraje v mezinárodním právu rozhodovací činnost mezinárodních kontrolních mechanismů? Jak ji můžeme využívat při zkoumání mezinárodního uprchlického, resp. azylového práva?

V Praze dne 10. 6. 2016

JUDr. Věra Honusková, Ph.D.